

Мельник Роман Володимирович,
*головний експерт відділу експертизи зброї та трасологічної експертизи
Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру
Міністерства внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук*

ОГЛЯД МІСЦІ ПОДІЇ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Сучасні умови розвитку суспільства нажаль не зменшують навантаження на правоохоронні органи у підтриманні правопорядку та забезпеченні конституційних прав і свобод громадян. Значний обсяг роботи правоохоронців пов'язаний з розслідуванням злочинів, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї, при чому ефективність цього процесу залежить від належного рівня експертного забезпечення [1].

При огляді місця події вирішуються такі питання: встановлення обставин і місце вчинення злочину; вилучення куль, гільз і інших частин патрона; вилучення основних і додаткових слідів пострілу; вилучення вогнепальної зброї та її частин.

Дані, отримані в процесі огляду місця події, дозволяють: встановити факт, обставини і місце застосування вогнепальної зброї; визначити тип, а в ряді випадків і вид вогнепальної зброї, з якої проведено постріли; встановити кількість, напрям і дистанцію пострілів, а також кількість одиниць зброї з якого проводилися постріли на місці події [2].

Завданням огляду є виявлення, фіксація, вилучення зброї, боєприпасів, слідів пострілу і дослідження їх на місці події, визначення виду, системи, калібру зброї, кількості пострілів, дистанції, напрямку і місця, з якого було зроблено постріл.

Огляд вогнепальної зброї на місці події відіграє чи не найважливішу роль, а без знання заходів безпеки провести якісний огляд зброї не можливо.

При огляді знайденої вогнепальної зброї потрібно виконувати заходи безпеки не тільки для того щоб виключити знешкодження слідів, але перш за все, для того щоб не відбувся не передбачений постріл (зброя може бути заряджена і знаходитись на бойовому взводі) [3].

Брати для огляду зброї потрібно лише тоді, коли його положення точно зафіксовано і сфотографовано. При цьому з самого початку потрібно знайти сліди пальців рук. Це необхідно робити у всіх випадках, не залежно від виду злочину (вбивство, самогубство, нещасний випадок і т.і.)

Для того щоб не пошкодити наявні сліди або залишити нові сліди, потрібно оглядати в резинових рукавицях. Якщо вони відсутні, потрібно тримати за ті місця, де менше всього могли залишитися сліди рук, придатні для ідентифікації (рельєфні частини руків'я або ложі, антабки, кути дульного зрізу і руків'я, скоби спускового гачка).

Крім слідів рук на частинах зброї можуть знаходитись мікрочастинки у вигляді волосся, потожирового виділення. На дульному зрізі можуть бути

виявлені сліди крові, частинки кісток, волоси. Тому зброю потрібно оглядати лише після фіксації і вилучення цих слідів або при умові їх збереження.

Для того щоб запобігти падінню зброї її потрібно міцно тримати в руках і вести себе з нею впевнено. Особливу увагу при огляді зброї потрібно звертати на те щоб не було випадкового натиснення на спусковий гачок.

Тримати зброю потрібно стволом вверху, не направляючи на себе і оточуючих. Вниз зброю не опускати щоб не висипались не згорівші порошинки.

Не потрібно піднімати зброю шляхом введення в ствол або спускову скобу металевих предметів, олівців, вітки дерева. Це може привести до падіння зброї, забруднення каналу ствола і утворення в ньому нових слідів, висипання з каналу ствола не згорівших порошинок [4].

Дійсно, як свідчить судово-слідча й експертна практика, при огляді зброї забороняється її розбирати, перевіряти взаємодію частин та механізмів зброї, в тому числі проводити експериментальну стрільбу. Зазначені особливості зумовлюють необхідність проведення на місці події роботи по виявленню, вивченню, фіксації та вилучення вогнепальної зброї.

Список використаних джерел:

1. Наукові статті працівників експертної служби ДНДЕКЦ МВС України. - 2003. - Вип 1. - К. - 115 с.

2. Согор Т.Е. Особенности осмотра места происшествия по факту использования огнестрельного оружия / Т.Е. Согор //Криміналістичний вісник. - 2002. - Вип. № 4. - 196 с.

3. Методика встановлення належності об'єкта до вогнепальної зброї та його придатності до стрільби (Затверджена рішенням секції судової балістики та трасології НКМР МЮ України. Протокол від 03.06.2005). - Київ, 2005. - 31 с.

4. Разумов Э.А. Осмотр места происшествия /Э. А. Разумов, Н. П. Молибога. - К. : РИО МВД Украины, 1994. - 443 с.